

P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B.A. Semester - III

[Mark : 40

23-9-2016]

Sanskrit : CC-303

[11-00 to 12-30

रघुवंशम् - सर्ग - १४ - श्रीकालिदासः ।

1. [A] नीचेनामांथी गमे ते त्रण श्लोकोनो अनुपाए करो. 9

- (1) अथाभिषेकं रघुवंशकेतोः प्रारब्धमानन्दजलैर्जनन्योः ।
निवर्तयामासुरमात्यवृद्धास्तीर्थाहृतैः काञ्चनकुम्भतोयैः ॥
- (2) स्फुरत्प्रभामण्डलमानसूयं सा बिभ्रती शाश्वतमङ्गरागम् ।
रराज शुद्धेति पुनः स्वपुयै सन्दर्शिता वहिनगतेव भर्त्रा ॥
- (3) तेनार्थवर्ल्लोभपराड्मुखेन तेन धनता विहनभयं क्रियावान् ।
तेनास लोकः पितृमान्विनेत्रा तेनैव शोकानु पदेन पुत्री ॥
- (4) अवैमि चैनामनघेति किन्तु लोकापवादो बलवान्मतो मे ।
छाया हि भूमेः शशिनो मलत्वेनारोपिता शुद्धिमतः प्रजाभिः ॥
- (5) सा नीयमाना रुचिरान्प्रदेशान्प्रियङ्करो मे प्रिय इत्यनन्दत् ।
नाबुद्ध कल्पद्रुमतां विहाय जातं तमात्मन्यसिपत्रवृक्षम् ॥

[B] नीचेनामांथी गमे ते ते संदर्भ समजावो. 5

- (1) गङ्गासरज्ज्वोर्जलमुष्णतप्तं हिमाद्रिनिष्यन्द इवावतीर्णः ।
- (3) तस्यापतन् मूर्ध्नि जलानि जिष्णोर्विन्ध्यस्य मेघप्रभवा इवापः ।
- (4) धर्मार्थकामेषु समां प्रपेदे यथा तथैवावरजेषु वृत्तिम् ।
- (5) अयोघनेनाय इवाभितप्तं वैदेहिबन्धोर्हृदयं विदद्रे ।

[P.T.O.]

2. મહાકાવ્યનાં લક્ષણો જણાવી, રઘુવંશનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

14

2. દૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- (1) રામની મનોવ્યથા
- (2) રઘુવંશનું શીર્ષક
- (3) રામનું પાત્રાલેખન.
- (4) કાલિદાસની કૃતિઓ.
- (5) રામનું સ્વજનો સાથે મિલન.

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 12

- (1) દશરથના મૃત્યુ પછી અયોધ્યામાં રહેલી માતાઓ રામ-લક્ષ્મણને કેવી લાગી ?
- (2) રઘુવંશ મહાકાવ્ય કઈ કથા પર આધારિત છે ? તેના કેટલા સર્ગ છે ?
- (3) રામના અભિષેકનો આરંભ શેનાથી થયો ?
- (4) રામ ભાઈઓ સાથે કેવો વ્યવહાર રાખતા હતા ?
- (5) દોલાચલ ચિત્તવૃત્તિ એટલે શું ?
- (6) લક્ષ્મણ સીતાને કેવા રથમાં બેસાડીને લઈ ગયો ?
- (7) જગતી અને વાગ્ધ્યઃ રૂપ ઓળખાવો.
- (8) રાક્ષિ અને ચન્દ્રમસામ્ રૂપ ઓળખાવો.
- (9) કાનિ તથા તસ્યાઃ રૂપ ઓળખાવો.
- (10) મયિ અને યુસ્માસુ રૂપ ઓળખાવો.